

BO

MAGASINET

NR.1 / 2016

Medlemsblad for
**MØRE OG RØMSDAL
BOLIGBYGGELAG**

Mobarn Øverland barnehage på skitur i Jønsgrulla.

8.200 medlemmer:

MOBO har blitt større s. 10

50 lag samles på Seilet s. 6 • Tema: Flyktninger og bolig s. 13
Mattipset: Fiskepanne s. 20 • Stor interesse for Eikrem-boliger s. 29

Montér

SUBURMA

MONTÉR LØNSETH

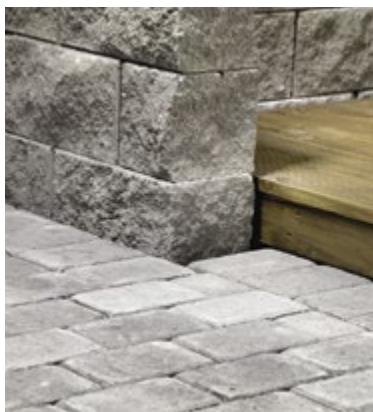
DIN TOTALLEVERANDØR

Kvalitetskjøkken fra AUBO

Vi leverer alt innen byggevarer!

Kom innom å registrer ditt navn i vår butikk
– du vil da få en fordelaktig rabattavtale på
alt du handler hos oss.

Velkommen!

Montér Lønseth

Birger Hatlebakkvei 10, 6415 Molde.

molde@monter.no. Tlf. 480 14 600. 7.30 – 17 (18) 10–14

monter.no

Bomagaset er magasinet for deg som er medlem av boligbyggelag. Magasinet sendes ut adressert til beboere/medlemmer i boligbyggelag 4 ganger i året.

Annonssere i neste utgave?

Neste utgave
kommer i
JUNI

MRmedia

Møre og Romsdal Media

Mer informasjon eller bestille annonse?

Tlf: 901 20 033 • Fax: 71 21 06 82 • E-post: post@mrmedia.no

Bredt utvalg, hurtig levering, gunstig pris

Bokjøkkenet har et stort utvalg av kvalitetsprodukter i flere stilarter. Gjennomført kvalitet er en forutsetning for at vi skal kunne sikre deg det beste resultatet. Våre luksus skuffer er garantert for en belastning opptil 25 kg.

BOkjøkken

Coop Extra Bygg Molde

Oscar Hanssens veg 2/4
6415 Molde

Tlf: 71 20 50 22

Epost: mailing@extra.coop.no

Åpent: 09.00-20.00 (09.00-18.00)

Leder

ROLF EIDSÆTER

Bydiskusjon på Facebook

Tidlig i januar havnet jeg i en diskusjon på Facebook der temaet var om de nye blokkene på Eikrem er styggere enn Hatleliblokka! Noen hadde skrevet et innlegg om dette og mange var både for og mot. Grunnen til at jeg engasjerte meg i diskusjonen var påstander om at tomteområdet på Eikrem i utgangspunktet var regulert til småhusbebyggelse og grønne lunger. Området på Eikrem var før regulering et sammensurium av uregulerte områder og nedlagte småbruk. Eikrem Utbygging AS fikk regulert hele området til konsentrert bebyggelse (blokkbebyggelse), men har senere omregulert en del av området til eneboliger.

Og så er det lov å mene hva man vil om de nye blokkene på Eikrem. Men før man kaster seg inn i en Facebook-diskusjon om temaet, kan det være lurt å tenke seg om. For det første er det ikke slik at det som i dag fremstår som frittliggende, dominerende boligblokker blir slik senere. Det vil komme flere blokker øst for dagens blokker, og det vil komme småhusbebyggelse foran blokkene. Da vil inntrykket bli et annet av dette området. I tillegg er området fra Fannebostadkrysset og østover til blokkene som bygges foreslått regulert til boliger i den nye kommunedelplanen som nå utarbeides. Det vil med andre ord bli en sammenhengende bebyggelse fra Fannebostadkrysset til Årødalsskysset.

Det er et interessant fenomen at all endring

og utvikling møter motstand. Når det gjelder boligbygging og spesielt bygging av boligblokker er det regelen at det utløser protester. Når Moldes første borettslag, Fannebo, ble bygget i perioden 1948 til 1952 sto striden om herskapsgårdens (Moldegårds) dominerende plass skulle gi rom for boliger for folk flest! Striden om Hatleliblokka kjenner alle, og når Aker stadion skulle bygges mente mange at den ville bli alt for dominerende og ta utsikten fra de som gikk tur på Julsundvegen! Motstand mot nye bygg er altså gjentakende, og i de aller fleste tilfeller blir det langt fra så ille som motstanderne tror.

Og så kan det være lurt å tenke på hva som ville være alternativet. Det er ingen selvfølge at det blir bygget verken ny stadion eller nye boligblokker i en by som Molde. Vi må tolke det som et utslag av at det er vekst og utvikling i byen vår. På Eikrem og Årø vil det i de neste årene bli en rivende utvikling med bygging av mange eneboliger, rekkehus og boligblokker. På Hjelset begynner byggingen av et nytt stort sykehus, og det skjer etter alle sannsynlighet i 2018. I løpet av noen år starter kanskje også bygging av det største samferdselsprosjektet vi har sett på våre kanter, Møreaksen. Det vil binde sammen Molde og Ålesund til et felles bo- og arbeidsmarked. Vi kan bo i Molde og jobbe i Ålesund eller motsatt. Det vil gi mer og ikke mindre boligbygging i årene fremover.

Visste du at?

MOBO nå har 8.200 medlemmer.

Innhold

FASTE SPALTER

Jusspalten	13
Tema	13
Mattipset	20
Reisetipset	22
Tanker over kaffekoppen	24
Kryssord & Sudoku	25
Personlig økonomi	27

NYHETER

50 lag samles på Seilet	6
Garanti	8
MOBO har blitt større	10
Utbyggingen i full gang	12
Stor interesse for Eikrem-boliger ..	29
Nøkkelrolle	30
Byggestart for Mobarn Lyngen	32
To nyansatte hos Garanti	35

Reisetipset: Cruise i middelhavet - side 22

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
NR. 1, 2016

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Rolf Eidsæter,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde.
Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: www.mobo.no

**REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING**
TIBE Reklamebyrå AS
Postadr.: Postboks 473, 6400 Molde

Tlf: 71 20 12 00
Fax: 71 20 12 01

E-post: bomagasinet@tibe.no

**MEDARBEIDERE I
DETTE NUMMERET**
Evy Strømme, Ove Rødal,
Frøydis Ulvin.

UTGITT AV
BS Media AS
Postboks 452 Sentrum.
0104 Oslo

ANNONSER
MRmedia
Storgata 11, 6413 Molde
Tlf: 901 20 033
Fax: 71 21 06 82
Mail: post@mrmedia.no

TRYKK
Ålgård Offset, Ålgård

Hele økonomiavdelingen i MOBO gleder seg og stiller opp alle tre dager med generalforsamlinger på Scandic Seilet. Fra venstre Marit Melle Bakke, Jøril Hestad, Merete Nerland Stavik, Oddveig Anita Valle, Roger Hagbø, Randi Brokstad og Randi-Kristin Lysgård.

50 lag samles på Scandic Seilet

– Dette er noe vi gleder oss til hvert år. Det fastslår en samstemt økonomiavdeling i MOBO. For sjette år på rad arrangerer MOBO generalforsamlinger/sameiermøter på Scandic Seilet i mars og april for boligselskaper som boligbyggelaget er forretningsfører.

✍ OVE RØDAL

GENERALFORSAMLINGEN

- Generalforsamlingen er borettslagets øverste myndighet. Alle andelseiere i borettslaget har rett til å møte.
- Borettslaget har plikt til å gjennomføre en ordinær generalforsamling hvert år.
- Saker som skal behandles og avgjøres av generalforsamlingen er blant annet vedtektsendringer, godkjenning av årsregnskap og styrets årsberetning, valg av styret, fastsetting av styregodtgjørelse, vag av revisor, saker rundt ombygging, påbygging og andre endringer, sammenslåing, deling eller oppløsning av borettslag.

– Det er en flott anledning for oss til å bli bedre kjent med styre og beboere og få viktige tilbakemeldinger, sier Randi Brokstad.

MANGE STORE LAG

Samtlige sju ansatte i økonomiavdelingen stiller opp alle tre dagene på hotellet, og får faglig støtte av andre avdelinger i MOBO Servicesentral og Canal Digital. Rundt 50 lag er påmeldt til årets samlinger. Økonomisjef Randi Brokstad er glad for at mange av de store lagene deltar. Det største er Hatlelia Borettslag, som var med for første gang i fjor. Etter hvert har også Seilet-samlingen i Molde, startet i 2011, gitt inspirasjon til andre boligbyggelag i landet til å prøve det samme, med godt resultat.

I år gjennomføres møtene 16. mars, 17. mars og 20. april. Det er leid til sammen åtte rom, blant annet et stort lokale som de største lagene bruker. Det blir to puljer hver kveld, sier Brokstad.

20 BOLIGER – 28 MØTTE!

I tillegg skal MOBO lede generalforsamlinger i rundt 40 lag i byen og distriktet utover våren. Først ute er Eide Borettslag og Rabben Borettslag, som har sine årsmøter 7. mars.

– Vi prøver å gjennomføre to møter i løpet av en kveld når vi er ute i en kommune med flere lag, sier Brokstad. Hun har merket at mange andelseiere/beboere gleder seg til generalforsamlingene på Seilet. Enkelte lag utmerker seg

med stor deltagelse. Birkeland Terrasse har 20 leiligheter, i fjor møtte det 28 personer på generalforsamlingen!

– Det er særdeles viktig for andelseierne å delta på generalforsamlingene. Det er her de kan bruke sin påvirkning som andelseier i borettslaget og innvirke på de beslutninger som tas. På generalforsamlingen får de også møte de andre i laget. Ikke minst for de som er ny i laget er det en fin måte å bli kjent med naboene og bli en del av fellesskapet.

MOBOs støtte på mange felt gjør det også lett å være styremedlem. I tillegg arrangeres det kurs i mai for styremedlemmene, der ikke minst de som er nye i styret får et stort utbytte av å delta.

BEBOERMØTER

Rica Seilet er ifølge Brokstad et flott sted å gjennomføre generalforsamlingene på, med sin romslige foaje egnet for samtaler og mingling vi en uformell atmosfære. Her serveres det også gratis kaffe, te og mat.

– Mange benytter anledningen til å gjennomføre beboermøter før eller etter generalforsamlingen, sier Brokstad.

I de fleste lagene er det de vanlige sakene som skal opp på generalforsamlingene. Erfaringen er at generalforsamlinger hvor det skal diskuteres ekstraordinære saker som dyrehold, påbygninger og rehabiliteringer samler mye folk og at det blir lange og gode diskusjoner før vedtak. ••

▲ Daglig leder og megler Jan Egil Fornes fikk prisen som Årets leder av Garanti i 2015 og mottar her utmerkelsen.

De fleste borettslagsleiligheter:

Selges gjennom Garanti

MOBO har de siste årene forsterket sin posisjon i markedet som den klart ledende aktør, og omsetter flest borettslagsleiligheter i vårt område, forteller daglig leder Jan Egil Fornes.

◀ Garanti selger flest borettslagsleiligheter i Molde. Bildet viser Øverland Borettslag.

5 prosent

NBBL tror ikke på noen utflating av boligprisene, til det er temperaturen i boligmarkedet for stor, og rentene ser ut til å forbli historisk lave. De spår en boligprisøkning på ca 5% på landsbasis – og i noen områder forventes selvfølgelig en høyere økning enn i andre – og nevner argumenter som bl. a:

- lav boliglånsrente – og det er ventet ytterligere rentekutt fra Norges Bank
- billigere å lånefinansiere kjøp av egen bolig enn å leie en tilsvarende bolig
- antall omsetninger, antall boliger til salgs og formidlingstiden tyder på at aktiviteten i markedet er høy underbygger denne forventningen om prisøkning.

◀ Garanti-diplomer - Elin Larsen Blø og Evy Strømme.

– Hva er årsaken til denne flotte utviklingen?

– Vi har alltid meget konkurransedyktige priser, vi er også en garantist for at selgeren får en god pris for sin bolig, vi har best kjennskap til og kunnskap om borettslagene. Vi er jo eiet av medlemmene i MOBO, og har et ansvar for å levere en solid jobb ved salg av «Moboleiligheter».

ALT PEKTE RETT VEG I FJØR

– Vi har lagt bak oss et godt år. I 2015 opplevde vi både god omsetning, økende priser og flere boliger til salgs, sier en strålende fornøyd Jan Egil Fornes. Det gode året medførte en rekke priser til MOBOs meglere fra Garanti-kjeden nylig.

– Alle parameter pekte rett veg i fjør, med god flyt i salget gjennom hele året og ikke veldig store svingninger. Til og med i den roligste tiden på året, sommermånedene, opplevde vi bra omsetning. Leiligheter som krever en del

rehabilitering fikk et løft i pris, men også de fineste leilighetene var populære og gikk for gode priser.

– Det er lett å forstå at brukte borettslagsleiligheter er populære når de selges for en kvadratmeterpris på 30.000 kroner, mens nye boliger koster 45-50.000 kroner. De som satser på borettslagsleilighet får ofte mer for pengene, sier Fornes.

GOD START

Nyåret har også vært en opptur for Garanti. Jan Egil Fornes kan forteller om en rekke salg til gode priser, mange folk på visning og priser som svarer til selges forventninger. Det er også et godt utvalg av boliger til aktuelle kjøpere.

– Vi merker selvsagt at bankene er blitt strengere, og at Startlån ikke lenger kan benyttes som egenkapital. Men i en del tilfeller stiller foreldre opp med kausjon for første-gangsetablerere. Vi har foreløpig ikke merket

mye til problemene i arbeidsmarkedet. Renten er fortsatt lav og ventes å forbli lav i lengre tid. Møre og Romsdal er det fylket med den tredje største ledigheten for øyeblikket, og vi vil kanskje merke mer til det utover året. Industrien lokalt er imidlertid flinke til å omstille seg og satse på nye markeder og produkter, så vi får håpe at de negative tendensene blir kortvarige, sier Fornes. Optimismen dokumenteres også med at Garanti kommer til å øke staben utpå sommeren.

- BRUKER FORKJØPSRETTE

Medlemmer i MOBO har forkjøpsrett på boliger tilknyttet boligbyggelaget.

– Det betyr at de går foran i konkurransen om nye eller brukte boliger. Det er noen gjengangere blant borettslagene som er populære, men vi ser at forkjøpsretten er et populært gode og at flere benytter seg av denne når det selges boliger, sier Fornes. ••

Bruktboligprisene i Møre og Romsdal Boligbyggelag steg 5,5 prosent i fjor. I gjennomsnitt kostet de som ble solgt 29.200 per kvadratmeter. I følge Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL) sin prisstatistikk, steg prisen på landsbasis med 5,9% i fjor. Der bemerkes det at prisene i Oslo og resten av Østlandet har gått opp, mens på Vestlandet og spesielt i Stavanger, har prisene gått ned i fjerde kvartal.

▲ Hatlelia Borettslag er det nest største i Molde, med sine 207 leiligheter. Det er et velstelt og populært borettslag, med byens kanskje flotteste utsikt.

MOBO har blitt større!

Det er nå 8.200 MOBO-medlemmer. Det er 2.000 flere enn i år 2000.

✍ OVE RØDAL 📷 JENS LYGSTAD

– Medlemstallet har økt jevnt år for år, med en nettoøkning på litt over 100 i året, opplyser avdelingsleder Evy Strømme. MOBO ble stiftet i 1946, men den største medlemsøkningen skjedde på 70-tallet da boligbyggelaget hadde en svært høy aktivitet.

– En rekke store boligprosjekter ble gjennomført, Øverland (169 leiligheter), Bergmo med to lag (200), Hatlelia (207), Skrenten (220) og Berg (115), Bergsgjerdet (100), Meek (89), i tillegg til noen mindre borettslag.

Det er vanskelig å se for seg i dag hvordan det faktisk var mulig å fylle opp alle de nye boligene, men store barnekull fra 50-tallet som etablerte seg, flytting fra bygdene rundt inn til Molde og en generell velstandsøkning var nok viktige faktorer.

– Vi bygger nå Tiriltunga Borettslag i Eikrem Panorama med 84 boliger, det største borettslaget siden Kringsjå Borettslag på 80-tallet.

Stort enkeltprosjekt i dag, men lite i forhold til utbyggingene på 70-tallet, sier Strømme.

POPULÆR BOFORM

Hun understreker at en viktig årsak til at det er mange medlemmer i MOBO, er at laget har satset på utbygging av borettslag. Det er da også den dominerende delen av Moldes konsentrerte bebyggelse. De som eier bolig i borettslag er obligatorisk medlem i MOBO, og medlemmene har forkjøpsrett til leilighetene ved salg.

– Borettslag er en meget populær boform, en bekvem og godt etablert eierform som ivaretar interessene til den enkelte andelseier i form av organiserte opplegg av vedlikehold og regulering av felleskostnader. Det er stor

fleksibilitet når det gjelder å betale ned fellesgjelden i nye lag, sier Strømme.

– MOBO forvaltet ved årsskiftet 3.300 boliger, en økning på 700 siden år 2000. Økningen er i hovedsak i tilknyttede borettslag. Det betyr at det er borettslag der MOBO selv har stått for utbyggingen alene eller sammen med andre.

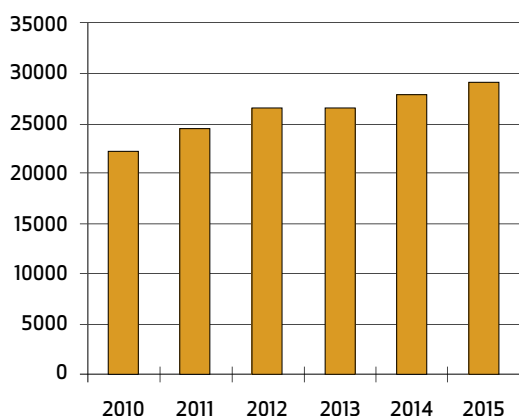
– MOBO har også forretningsførsel for boligsameier og frittstående borettslag. Vi har 11 sameier i vår portefølje med til sammen 156 leiligheter, samt 93 leiligheter i 5 såkalt frittstående borettslag, sier Strømme.

I tillegg har MOBO 270 utleieboliger (i regi av stiftelser). Der har MOBO i tillegg til vanlig forretningsførsel, også ansvar for utleie av boligene. ••

I 2015 ble om lag 25 prosent av omsatte brukte borettslagsleiligheter i Molde solgt på forkjøpsrett.

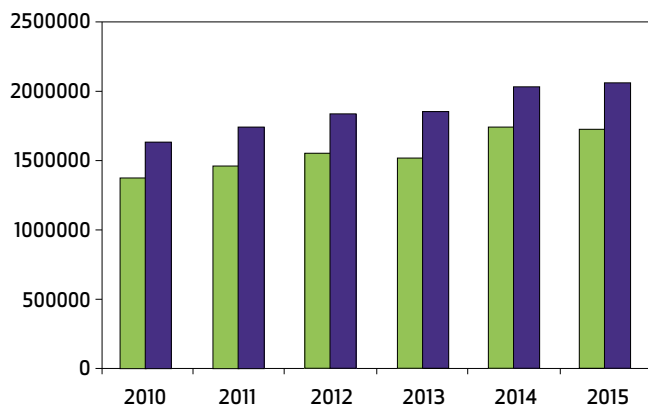

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris

Gjennomsnittspriser

Innskudd Total pris

Romsdalshalvøya
Interkommunale
Renovasjonsselskap IKS

gratis!

NYHET! LAST NED APP FRA RIR

RIR lanserer nå en app for renovasjonstjenestene i kommunen. Denne kan settes til å varsle deg slik at du husker å sette ut dunken.

Trenger du hjelp eller har spørsmål vedrørende vår nye app?
Ta kontakt på tlf. 71 21 34 50

TIBE

Gode råd, gode kjøp!

**Malingsekspertene
finner du hos
MALIA**

**Benytt deg
av vår
MOBO-avtale!**

MALIA

Gode råd - gode kjøp!

MALIA Gjenstad • Nøisomhedvegen 19 • Tlf 71 24 36 00
Åpent: Man-Fre 07.30-17 Tors 07.30-18 Lør 10-15
www.gjenstad.no • www.malia.no

Solbakken 37:

Utbyggingen i full gang

Sprengningsarbeidet på tomta i Solbakken 37, hvor det skal bygges 17 terrasseleiligheter, er i full gang. Det er et komplisert arbeid, med mye fjell og ulike strukturer, Romsdal Anlegg AS er i gang med.

✂ OVE RØDAL

– Romsdal Anlegg AS vil jobbe seg nedover nivå for nivå, sier prosjektleder for MOBO, avdelingsingeniør Svein Ivar Byttingsvik. Han understreker at krav til sikkerhet for utførelsen av arbeidet har høy prioritet og arbeidet ligger i rute med planlagt framdrift.

Sprengningsarbeidene for tomten vil etter planen være ferdig i løpet av mars. Da vil eksisterende fjellskjæring sikres med nødvendig antall fjellbolter etter en vurdering av geoteknikker fra Norconsult. Når det er gjort vil Fræna Byggservice AS, som er tota-

lentreprenør for prosjektet, starte på betongarbeidet. De vil starte nedenfra og jobbe seg oppover, samtidig med at Romsdal Anlegg foretar tilbakefylling etter hvert som bygget siger oppover. Det er fjellets struktur og utforming som bestemmer endelig løsning på betongkonstruksjonen i bakkant av bygget.

9 SOLGT

– Foreløpig er det solgt ni leiligheter. Det går nok et års tid før selve bygningskroppen vil være mulig å studere. Når folk får se hvordan bygget blir, vil det nok også for mange være lettere å bestemme seg for kjøp, sier Byttingsvik. Han regner med at kjøpergruppen blir av ulik alder siden det er mange forskjellige leiligheter å velge mellom. Moldensere er opptatt av utsikt og det innbyr dette prosjektet til fulle, samtidig som det er sentrumsnært.

6 BOLIGETASJER

Bygget blir på seks boligitasjer pluss parkeringsetasje nederst og heis til hver etasje. Det bygges både treroms og fireroms leiligheter. Treromsleilighetene vil variere fra 73 til 107 kvm, fireromsleilighetene fra 93 til 132 kvm.

Det nye borettslaget vil ligge like ved Solbakken Terrasse, med gangavstand både til sentrum og til marka. I nærheten er det både dagligvarebutikk, barnehage, barneskole og videregående skole. Bussen stopper like ved Solbakken 37, med hyppige avganger til og fra sentrum.

Arkitekt for det nye boligprosjektet er Arkitektkontoret BBW i Molde. ••

◀ Grunnarbeidet på tomta er godt i gang.

TEMA: FLYKTNINGER OG BOLIG

Bosetting av flyktninger i borettslag og sameier

I forbindelse med at det har kommet flere flyktninger til Norge enn vanlig det siste året, er det aktuelt å se på spørsmål rundt bosetting av flyktninger i borettslag og sameier.

Enkelte aktører etablerer for eksempel desentraliserte mottak som består av boliger som leies på det private markedet; noen av dem i borettslag eller sameier.

I et borettslag gjelder det såkalte brukereieprinsippet som innebærer at eier og bruker som hovedregel skal være den samme.

KOMMUNER KAN EIE 10 PROSENT

Kommuner og offentlige organer kan kjøpe boliger i et borettslag og kan samlet sett eie inntil 10 prosent av boligene. Innenfor den samme prosenten kommer også stiftelser, selskaper eller andre som har avtale med en kommune, fylkeskommune eller staten om å skaffe boliger til vanskeligstilte. Disse boligene kan naturlig nok leies ut, men styret skal

godkjenne leietakerne. Styret kan alltid nekte å godkjenne leieforholdet dersom brukeren ikke kunne blitt andelseier.

Dersom disse boligene skal benyttes av flyktninger, har ikke styret adgang til å nekte godkjenning med mindre det har saklig grunn til det, jf borettslagslovens (brl) § 5-6 (2). Den saklige grunnen må være relatert til brukeren av boligen, f. eks. at vedkommende er en kjent misligholder. Etnisitet, religion eller livssyn vil aldri være en saklig grunn, jf brl § 1-5.

GODKJENNING

Dersom den som leier boligen skal leie den videre ut til flyktninger, kan styret nekte godkjenning dersom ikke både den som leier boligen og de som skal bo der kunne blitt andelseiere i borettslaget.

I tillegg kan borettslaget nekte godkjenning dersom det har en saklig grunn, f.eks tidligere mislighold fra de som driver mottaket.

I et eierseksjonssameie er det i utgangspunktet ingen begrensninger i hvor mange seksjoner en kommune eller andre offentlige aktører kan kjøpe eller eie.

Det er i utgangspunktet heller ikke noen

begrensninger i adgangen til å leie ut til hvem man vil.

BEGRENSNINGER

I enkelte sameier er det vedtektsfestet begrensninger i juridiske personers adgang til å eie andeler. Selv om slike begrensninger er vedtatt, har kommunen og visse andre juridiske personer samme rett til å eie inntil 10 prosent av seksjonene som i et borettslag.

Selv om utleie i utgangspunktet er fritt og ikke noe som vedkommer styret i et sameie, har også enkelte sameier vedtektsfestet at de skal godkjenne leietaker. Dersom en aktør som driver desentralisert mottak leier boliger i sameiet, kan styret i det siste tilfelle nekte å godkjenne den aktuelle aktøren eller de som skal bo der, dersom styret har saklig grunn til det. I likhet med hva som er regelen i et borettslag, vil styret ikke kunne begrunne et avslag i etnisitet, religion eller livssyn. ••

HENNING LAURIDSEN, NBBL
AVDELINGSDIRECTØR/ADVOKAT

Tar imot flyktninger med omvisning i borettslaget

– Så fort vi vet hvem det er som skal flytte inn i borettslaget vårt, har vi i styret et møte med de nye beboerne.

✍️ OLE BJØRN ULSNÆS

Fellesskap - Styret i borettslaget Falkum II er klar på at et fellesskap av beboere fra flere nasjoner er en styrke. Fra ventre: Nora Mohammed Abdi, Anne Lene Romsdalen, Ibrahim Abdi, Mohamed Abdi Ahmed, Samson Ghide og Arne Nicolaisen.

▲ **Omvisning** - Vi var innom søppelkassene og sortering da vi gikk velkomstrunden, sier borettslagsleder Arne Nicolaisen. Mohamed Abdi Ahmed og Samson Ghide er fornøyde med å bli møtt med informasjon om praktiske ting alle beboerne må kunne.

Boveileder og tolk er med, om det er nødvendig, sier styreleder for borettslaget Falkum II, Arne Nicolaisen. – Det er viktig å komme i dialog med nye beboere så tidlig som mulig – helst før de flytter inn.

Styret i borettslaget har utarbeidet en informasjonsperm med praktiske opplysninger om alt nye beboere trenger å vite. Det er også laget en HMS-informasjon som alle får når de flytter inn.

– Så fort nye folk flytter inn, tar jeg og en annen i styret en omvisningsrunde i borettslaget slik at folk blir kjent hos oss, forteller Nicolaisen. – Da går vi gjennom det nye beboere må vite om alt fra søppelsortering til bruk av fellesområder. Det viktigste er kanskje at nye beboere blir kjent med oss som bor her allerede, og at de får anledning til å stille spørsmål.

– Det er veldig viktig at vi får kunnskap om hva et borettslag er for noe, sier Mohamed Abdi Ahmed. Han flyktet fra krigen i Somalia i 2001. For han og familien var borettslag helt nytt da de kom til Norge.

– Dette er møter jeg setter skikkelig stor pris på. Det er alltid trivelig å treffe nye beboere, og det er en trygghet for oss i styret å bli kjent med de som flytter inn i borettslaget. Men like viktig er det at møtene har gitt de nye beboerne et kontaktpunkt slik at de kan spørre om det

er noe de lurer på, sier Nicolaisen.

– Det er veldig fint å bli kjent med folk, og vi tar imot alle nye beboere på denne måten, understreker sekretær i borettslaget Anne Lene Romsdalen.

INFORMASJON

– Språket var selvfølgelig en utfordring, men kona mi var bedre i norsk enn meg, så det gikk ganske bra, forteller Mohamed. – Og så hjelper det med noen smil og bruk av kroppsspråk, skyter borettslagslederen inn. – Vi får forklart det meste om vi bare vil sterkt nok.

– Den første dagen møtte jeg min saksbehandler fra flyktningekontoret som viste meg rundt, forteller Samson Ghide. Han flyktet fra Eritrea og bodde et halvt år på asylmottak før han flyttet inn i egen leilighet.

– Vi må lære å bo. Jeg hadde ikke bodd alene før jeg kom hit, så det var mye å sette seg inn i. En tur rundt i borettslaget var en veldig fin måte å bli møtt på. Og så ble jeg kjent med Arne, og nå kan jeg spørre han om det er noe jeg lurer på. Det er viktig slik at jeg kan vite hva som er lov og ikke lov i borettslaget. Kontakt med naboene er viktig for trivselen, og det føltes trygt å bli møtt på den måten.

Samson likte seg så godt at han etter noen år kjøpte leiligheten av kommunen. Snart kommer kona flyttende fra Sverige med sønnen,

og ekteparet har behov for mer plass. Men Samson vil ikke flytte, han venter til en større bolig blir ledig i borettslaget.

Styret i borettslaget har laget en brosjyre med praktisk informasjon om borettslaget.

– Vi har ikke vært flinke nok med integreringsarbeidet. Men da vi laget informasjonsmappa og startet med møtene ble det bedre, forteller Nicolaisen. – I 1999/2000 bestemte styret at vi måtte lage informasjonsmateriell. Da jobbet styret fram informasjonsmateriell, som ble samlet i en perm. I de 16 årene som har gått, er informasjonen oppdatert flere ganger. Det er nødvendig siden det hele tiden skjer noe i borettslaget vårt, og dette er informasjon alle beboerne får - ikke bare flyktninger.

SKEPTISKE

Styret i borettslaget behandler søknaden om framleie av kommunale boliger til flyktninger og andre. Det er vanlig prosedyre siden kommunen står som eier av boligen.

– Vi skal ikke stikke under en stol at vi har vært litt skeptiske, sier sekretær i styret Anne Lene Romsdalen. – Det skyldes at vi hadde dårlig erfaring med en flyktningfamilie tidligere.

– Vi skjønte med en gang at det var skepsis til oss, sier Mohamed. – Men vi er ordentlige folk og var sikre på at dette skulle gå bra.

– Ja, den frykten har vist seg å være helt

▲ **Informasjon** - Styret i borettslaget har utarbeidet en informasjonsperm med praktiske opplysninger om alt nye beboere trenger å vite. Det er også laget en HMS-informasjon som alle får når de flytter inn, forteller leder i styret Arne Nicolaisen og sekretær Anne Lene Romsdalen.

ubegrunnet. Nå er vi faktisk bekymret for at flyktningene som bor i laget vårt, skal flytte. De er et så viktig innslag i bomiljøet at det ville være trist å miste dem, understreker sekretæren.

– Det er viktig at flyktningene som kommer er interessert i å bli integrert. Det er flott å se at beboerne våre har hatt et sterkt ønske om å bli en del av fellesskapet. Borettslag er en fin arena for integrering med kort vei til naboer som kan spørres til råd om alle mulige ting.

DUGNAD

– Vi har et godt miljø i borettslaget, sier Romsdalen. – Ikke minst fordi vi møtes, prater og holder dugnader. Før 17. mai rydder vi og gjør det pent til nasjonaldagen. Etterpå samles vi for å drikke kaffe og kose oss.

– Dugnad er ikke noe nytt og fremmed for oss, forteller Mohamed. – Det er en arbeidsform vi var vant med fra Afrika.

– Jeg synes det er flott at vi har beboere fra så mange nasjoner i borettslaget vårt, sier sekretæren. – Det bor folk fra fem ulike nasjonaliteter i borettslaget vårt, og det er virkelig med på å skape et godt fellesskap hos oss. Selvfølgelig kan det av og til være noe utfordrende med ulike språk, men stort sett klarer alle å gjøre seg forstått. Om en legger godviljen til, går det meste greit. ••

FAKTA Mohammed Abdi Ahmed

- Kona flyktet fra Somalia i 2001.
- Gift og har fire barn.
- Mohammed kom til Norge i familie-gjenforening i 2005.
- Familien flyttet inn i borettslaget i 2007 og kjøpte leiligheten fra kommunen for tre år siden.
- Jobber som bussjåfør og drosjesjåfør.

FAKTA Samson Ghide

- Kom til Norge 18. desember 2008 som flyktning fra Eritrea.
- Gift og har ett barn. Venter på familie-gjenforening. Kona bor i Sverige.
- Bodde på asylmottak et halvt år før han flyttet inn i borettslaget.
- Kjøpte leiligheten av kommunen for to år siden.
- Har jobbet i butikk. Jobber nå som tolk.
- Studerer internasjonal markedsføring ved Høgskolen i Sørøst-Norge.

Vaktmester skal lære flyktninger å bo

Alle som får en kommunal bolig i Skien, blir fulgt opp av en vaktmester.
– En god idé for andre byer og kommuner.

✍️ OLE BJØRN ULSNÆS

Bystyret i Skien har vedtatt at kommunen skal bosette 200 flyktninger i 2016 og like mange neste år. Flyktningene bosettes i leiligheter kommunen eier, blant annet i en rekke borettslag i byen. Noen flyktninger flytter direkte inn i kommunale boliger, mens andre har vært innom mottak først.

SØKER STYRENE

– Når vi i Boligavdelingen skal bosette en flyktning, søker vi styret i borettslaget om tillatelse. Det må vi gjøre fordi det er kommunen som står som eier av boligen som framleies til beboerne, forklarer eiendomssjef Anita Ballestad.

– Målet er at flyktninger og andre som får en kommunal bolig, på sikt skal kjøpe boligen. Flyktningeavdelingen i kommunen har boveiledere som skal følge opp. I år har kommunen startet opp med å bruke de kommunale vaktmesterne til å informere om en del praktiske forhold knyttet til det å bo. Det kan f. eks. være å bruke lufteventiler selv om det er kaldt ute. Det er ikke sikkert at folk som kommer fra varme land forstår slike ting helt av seg selv. Derfor er jobben vaktmesterne gjør så viktig.

SAMARBEID

– Vi eier ca. 350 boliger i flere borettslag, forteller eiendomssjefen. – De bruker vi til å bosette folk som har behov for en kommunal bolig, også flyktninger. Derfor er det viktig for oss å ha et tett og godt samarbeid med styrene i borettslagene der vi har boliger. Vi har hatt ett samarbeidsmøte allerede, og vi skal ha et nytt dialogmøte om ikke lenge.

Kommunen jobber også med å utarbeide en brosjyre som alle som flytter inn i kommunale

▲ **Kjøpe selv** - Målet er at flyktninger og andre som får en kommunal bolig, på sikt skal kjøpe boligen og selv betale sin egen husleie, forteller eiendomssjef Anita Ballestad.

leiligheter, skal få. Det blir en «bruksanvisning» i å bo med informasjon om en rekke praktiske og nyttige ting alle må vite.

– Vaktmesteren har en prosedyre for å vise de nye beboerne rundt i borettslaget når de flytter

inn. Representanter for styret i borettslaget blir invitert til å være med på omvisningsrunden. Det er viktig å gjøre beboerne kjent i borettslaget, understreker eiendomssjefen. – Det gir beboerne en god start. ••

Nasjonal dugnad for boliger til flyktninger:

– Boligbyggelagene vil og kan bidra!

Flyktningestrømmen er et faktum og vil pågå i inneværende og kommende år. En undersøkelse blant boligbyggelagene viser vilje og evne til å bidra til bygging av flyktningeboliger.

FRANK KARLSEN

– Vi har gjennomført en kartlegging av interesse og kapasitet blant våre 43 boligbyggelag over hele landet, for å bidra med boliger til flyktninger. Selv om svarene fra lagene varierer, er viljen generelt positiv. At våre boligbyggelag er både motiverte og har kapasitet til å bidra på dette området, var vårt hovedbudskap å forkynne på et hastemøte med kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner, forteller avdelingsdirektør i NBBL, Tore Johannesen.

– Mange boligbyggelag er allerede involvert i forvaltning av boliger for flyktninger i samarbeid med kommuner, og aktiviteten vil øke i årene framover, sier Tore Johannesen.

BBL-ENE HAR FORTRINN

– Boligbyggelagene kan i større grad bidra til boliger beregnet på flyktninger som får opphold og skal bosettes i kommunene, men ikke til akuttmottak. Behovet for boliger må vurderes

ut fra denne rekkefølgen; eksisterende boliger, nye usolgte boliger, allerede planlagte boliger og planlegging av nye boliger og tomteareal. Byggelagene kan bidra i alle disse kategoriene, sier Thor Eek, NBBLs administrerende direktør.

– Boligbyggelagene har daglig og lang erfaring i å samarbeide med kommuner om boligbygging. De har verdifull erfaring i unntakstilstanden vi nå befinner oss i. De kan bygge, leie ut og forvalte boliger i egen regi eller i samarbeid med andre, men det er stor forskjell på boligbyggelagenes mulighet til innsats, sier Eek.

TOMTER OG NYE PROSJEKTER

Noen boligbyggelag sitter på betydelige tomtereserver, andre steder er det avgjørende at kommunen stiller med tomter. Under alle omstendigheter er det helt avgjørende at planprosesser blir enklere og raskere håndtert. En rekke boligbyggelag er innstilt på at deler av

boligmassen skal være utleieboliger, fortrinnsvis for en avgrenset periode. Leie til eie-løsninger er en aktuell utvikling, da gjerne som en andel av boligene i nye prosjekter.

SANNER LOVER FORBEDRINGER

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner er lettet over at NBBL og byggenæringens direktør for næringspolitikk, Audun Lågøyr, er på banen med henholdsvis boligutvikling og forvaltningstilbud, og nybygging av boliger for flyktninger.

– Dette gjør det nødvendig med raskere saksbehandling i kommunene. Videre må vi styrke utleiemarkedet, tenke modulbygging samt bygge gjennomgangsboliger som senere eventuelt kan brukes til studentboliger. Det kan også være aktuelt for departementet å fremskynde muligheten til å gi dispensasjoner, fremholdt Sanner. ••

Oppskrift

Laget på ca 40 minutter!

Du trenger (4 porsjoner):

- ♦ 1 løk
- ♦ 3 dl hvitvin (all type matvin, også alkoholfritt)
- ♦ 3 gulrøtter
- ♦ 1 purre
- ♦ 1 god klatt smør
- ♦ 50 g hvetemel
- ♦ 1 1/2 dl vann
- ♦ 4 cl fiskekraft. Fra flaske, eller kok den selv.
- ♦ 3 dl melk
- ♦ 2 dl fløte
- ♦ Pepper, salt, karri
- ♦ Fisk, ca 200 gram pr. person. Kombiner en hvit og en rød. Torsk/ørret eller steinbit/laks.

Slik gjør du:

1. Forvarm stekeovn på 225 grader.
2. Hakk løken. Kokes i hvitvin og en god klatt smør (3-4 ss) ca. 5 minutter til det er godt redusert.
3. **Hvit saus:** Tilsett melet og spe deretter med vann, fiskekraft, melk og fløte. Kokes under svak varme til melsmaken er borte.
4. **Poteter og grønnsaker:** I mellomtiden: Sett over poteter og grønnsaksvann. Tilsett havsalt og smør og kok opp. Kutt gulrøtter og purre i lange tynne staver (Julienne), gi et kort oppkok, 1-2 min. Grønnsakene skal ha god tyggemotstand.
5. Bruk deretter stavmikser på den hvite sausen. Tilsett pepper, salt og karri etter smak.
6. Kutt fisken i store terninger (5-6 cm). Ha fisk, purre og gulrøtter i den hvite sausen. La gryta trekke litt på svak varme.
7. Hell fiskegryta i en ildfast panne eller form, og sett i ovn på 225 grader varmluft, ca 10. minutter. Imens kutter du brokkoli. La den trekke forsiktig på svak varme.
8. Ta ut fiskepanna fra ovnen. Toppes med blåskjell, reker (eller hummer!) og brokkoli. Serveres med salte poteter.

◀ Kokken Anniken Skilbred Øvre.

Seylmagerhusets deilige fiskepanne

I over 30 år har fiskepanna trukket matglade fiskeelskere til bords i et gammelt, rødmalt tømmerhus. Fiskepanna er familierestaurantens signaturrett, og oppskriften har vært en skjult skatt. Inntil nå, som oppskriften deles med våre lesere.

✍ SIRI KROHN FAGERVOLL 📷 OLE BJØRN ULSNÆS

Kokker liker å ha hemmeligheter. Da Anniken Skilbred Øvre stegget inn som fersk kokk i familierestauranten for sju år siden, fant hun oppskriftsboka fra den forrige kokka.

«EN DÆSJ MED DITT OG EN KLYPE MED DATT»

– Oppskriftene var ikke veldig presise, det var mye «en dæsj med ditt og en klype med datt», smiler kokkejenta, som håndterer matlaging på gamlemåten i det 250 år gamle tømmerhuset.

I tillegg til «sånn cirka-opskrifter» la Anniken til sine egne kokkekunnskaper og smakte seg fram til dagens fiskepanne. Hun hadde erfaringen som trengtes.

FISKEPANNE HVER GANG

Familien Skilbred spiste ofte søndagsmiddager på Michel Seylmagers Hus, og Anniken min-

nes godt fiskepanna gjennom barndommen.

– Fiskepanna var det eneste jeg spiste her fram til vi overtok og jeg begynte som kokk selv, forteller Anniken. Og den var toppet med hummer, stråler hun.

– Vi har prøvd å ta den av menyen en gang, men da fikk vi høre det! Den kom fort tilbake på kartet.

SOM MOR SÅ DATTER

Skaff deg en jobb med vanlige arbeidstider, sa mamma Hege Skilbred. Men kokk og restaurantliv ble det likevel for datteren, Anniken.

– Jeg er ikke A-menneske, så det passer bra. Og så er det en livsstil, understreker hun.

Anniken var med mamma på hotelljobb da hun var 13. I dag er hun kokk, og sammen med mamma, bror og svigerinne driver hun familierestauranten på elvepromenaden. ••

Cruise er en ypperlig måte å reise på for deg som liker trygge rammer, men samtidig elsker å oppleve nye, spennende steder – hver dag. Eller for deg som bare vil slappe av, nyte god mat og drikke, ha alt av underholdning innen rekkevidde og ellers nyte solen ved bassenget.

✍️ MYRIAM H. BJERKELI

Cruiseskipet som ligger ved kaien i Venezia er enda større enn vi trodde. MSC Magnifica har plass til over 3.000 mennesker, det er bortimot fullbooket, og køen utenfor skipet virker endeløs. Likevel går innsjekkingen raskt unna, de uniformkledde har tydeligvis gjort det før, og veileder oss riktig vei.

FLOTT UTSEILING

Utseilingen fra Venezia ser vi fra toppen av båten. Ut av høytallerne smyer det italiensk opera, under oss ser vi Venezias tak gli sakte forbi. Markusplassen, Sukkenes bro, Dogepalasset og alle kanalene. Folk langt der nede vinker opp mot oss, vi vinker tilbake. Det kribler litt ekstra i magen.

Men vi startet dagen tidlig, fly fra OSL, mellomlanding i Hamburg. Nå er klokken halv seks og det er heldigvis snart og tid for middag. Skipet har fem forskjellige restauranter.

Buffetrestaurant? Kinesisk? Pizza? Ala Carte? Vi er førstegangscruisere, og går for det enkleste. Den vanlige bordsettingen, der vi kan velge fra en femretters meny, satt sammen etter eget ønske. All mat er inkludert i billetten, frokost, lunsj, middag, nattmat. Drikke kommer utenom, en vinflaske koster fra tjue Euro og oppover.

Fast bordsetting betyr at man hver kveld spiser middag sammen med de samme menneskene. Vi delte bord med et trivelig ektepar fra Skåne. Hadde vi ønsket, kunne vi – mot tillegg – reservert plass i en av skipets andre restauranter. Men vi trivdes godt med våre utdelte skåninger, om enn ikke fullt så godt med støynivået i restauranten. Båten var full, kelnerne kunne så vidt smygge seg mellom bordene, og vårt firemannsbord var plassert midt imellom tre åttmannsbord med italienere. Det hørt...

Etter middag var det igjen tid for valgets kval.

Mulighetene var mange, og vi valgte showet. Hver kveld var det et nytt show, som de fleste kveldene holdt virkelig profesjonell klasse. Sangere, dansere, sjonglører, tryllekunstnere, buktalere, vi lot oss imponere.

CROISSANTER

Neste morgen bestiller vi frokosten på lugaren. Vi nyter ferske croissanter på balkongen, mens den store båten glir sakte inn mot Bari, en liten by nederst på den italienske støvelhælen. Byen er omringet av en kraftig steinmur, nødvendig i tidligere tider da folk som kom sjøveien ikke hadde like fredelige hensikter som oss. I dag er Bari er en sjarmerende italiensk småby, med slott og borg, torg, trange smågater og selvfølgelig kirker.

SIGHTSEEING-TURER

Som cruise gjest får du hver dag tilbud om organiserte sightseeing-turer, men når byene ligger rett ved kaia, som Bari, så er det like sjarmerende å rusle avgårde på egenhånd.

Vi valgte å være med på de fleste av utfluktene på vår rundreise, men flere av våre medpassasjerer, som hadde tatt turen før, tilbragte mesteparten av tiden om bord på skipet. Hver kveld fikk vi utdelt et ark med informasjon om kommende dags temperatur, evt forhåndsbestilte turer, dagens tilbud i butikkene,

spaavdelingen og baren, samt hva slags klær man skulle velge til kveldens middag. Casual, Informel eller galla.

ROLIG DAG

Neste dag skulle vi tilbringe hele dagen på sjøen, hvilket innebar en lat og sen frokost på balkongen, før vi – og nesten tre tusen andre – oppsøkte solsengene, jacuzziene og svømmebassengene på toppen av skipet. I hovedarealet rundt svømmebassengene er det leker, grand basar, biljardbord, dansekurranser, hoppkonkurranser, musikk og fullt liv i de oppvarmede bassengene. Selv foretrakk vi et roligere hjørne, og hadde det særdeles behagelig der. Solen stekte fra skyfri himmel, men takket være at båten var i bevegelse, var vi omfavnet av en akkurat passe svalende vind.

Denne dagen var det også tid for å besøke båtens spa-avdeling, MSC Aurea Spa. Smilende terapeuter fra Indonesia og Cuba viste vei til behandlingsrommene, som alle hadde heldekende vinduer ut mot sjøen. Den flotte utsikten

DUBROVNIK

utover havet, og lav musikk med innslag av bølgeslag og måkeskrik, var nesten en behandling i seg selv.

Morgenen etter er innseilingen virkelig spektakulær vakker. Dubrovnik skulle vise seg å bli turens absolutte høydepunkt. Dette er

en by med historie i hver stein, både tilbake til førkristen tid og nyere, tristere historie. Guiden vår deltok i krigen i 1991, og var tydeligvis merket.

Den triste historien og skuddsårene i murene til tross, mesteparten av byen er heldigvis intakt. Dubrovniks eldste apotek, kirken, bytorget. Lukten av nysteekt pizza i de smale gatene, mannen som solgte malerier på torget, det sjarmerende kaiområdet, bare det hadde vært verd turen.

Men så, alt har sin ende. Vår siste kveld om bord, tid for shopping i en av de mange butikene, solbriller, smykker, vesker, klær. Her var noe for alle, og vi var ikke alene om å benytte denne siste muligheten. ••

TILBUD OM BORD

Stor spa-avdeling, frisør, solarium og treningssenter. Ni barer. Bibliotek, bowling, tennis, billiard, lekerom, svømmebasseng og flere jacuzzi. Spillrom, kino, møtesal, show, bingo, casino, diskotek, internet-cafe og diverse butikker.

MSC Magnifica ble innviet mars 2010. Skipet har 13 dekk, 1259 lugarer, og kan ta ca. 2 500 passasjerer. Besetningen består av ca. 1.000 personer.

Stoppesteder 2016

Venezia – Bari – Katakolon – Mykonos – Pireus – Dubrovnik – Venezia. På hvert stoppested er det tilbud om flere forskjellige utflukter, med varighet fra ca. 2 til ca. 7 timer.

Reisen dit

Det er flere reisebyråer som tilbyr cruise med MSC Magnifica. Vi bestilte vår tur gjennom Berg-Hansen reisebyrå i Tønsberg, og de ordnet også flyreisen. Det er også fullt mulig å bestille gjennom andre reiseselskap, eller direkte hos MSC Cruiselines.

Prisen på cruiset varierer alt etter sesong og lugarkategori, men starter på ca. kr. 9.000,- pr. person inklusive fly. Da er all mat inkludert. Drikke, utflukter og pålagt tips (ca. 6 euro pr dag) kommer i tillegg.

Nyttig å vite

Ved innsjekking mottar man et MSC kredittkort, som man bruker som legitimasjon ved av og påstigning, samt til å betale det man handler om bord. Noen av ankomststedene krevde pass.

Det er fem forskjellige lugarkategorier, de aller fleste har utvendig balkong.

Det er to bordsetninger, en klokka 19.00 og en klokka 21.30. Tidspunkt velges før avreise. Ønsker man å spare noen kroner, så går det an å bestille rabattert drikkepakke ved avgang.

Det er også to show, slik at begge bordsetninger kan få med seg underholdningen.

Utflyktene var godt lagt opp, og det er flere forskjellige turer å velge mellom på hvert sted. Men flere av byene, deriblant Bari og Dubrovnik, kan man også fint oppleve på egenhånd.

Vær og sesong

Middelhavsklima. Sesong fra begynnelsen av april til slutten av november.

Kvinnedagen nærmer seg

Det nærmer seg kvinnedagen og jeg er spent. Jeg er spent fordi vi som regner oss som feminister plutselig har fått støtte fra kanter av det politiske landskap som vanligvis ikke har vært veldig opptatt av kvinners rettigheter, menn som ofte heller har ment at likestillingen har kommet mer enn langt nok.

✍ MYRIAM H. BJERKELI / ILL: KARI METTE ASTRUP

Selv i 2016 er kvinner i mange tilfeller å regne som fritt vilt. Enten de befinner seg i det offentlige rom, på utesteder, eller hjemme hos venner. Og altfor ofte blir ansvaret for overgrepene lagt på jentene selv. Dersom de hadde kledd seg mer anstendig, vært litt mindre fulle, gått flere sammen, så ville det ikke ha skjedd. Eller som ordføreren i Køln anbefalte etter overgrepene nyttårsaften, at alle kvinner burde holde seg minst på en armlengdes avstand fra menn når de beveget seg i store forsamlinger. Hvilket selvfølgelig er å plassere ansvaret helt feil, i tillegg til at det neppe var spesielt enkelt gjennomførbart på et stappfullt torg nyttårsaften (og praktisk lite hjelp i, siden de fleste menn faktisk har lengre armer enn kvinner).

Ansvaret er ikke jentenes. Ansvar er heller ikke media eller politi, selv om sistnevnte selvfølgelig skal gjøre sitt beste for å beskytte jentene. Ansvar ligger hos de som er årsaken til at kvinner ikke kan bevege seg fritt uten risiko. Ansvar ligger hos overgriperne. Enten de er etnisk norske, andre generasjons innvandrere eller nyankomne.

Selv kjente jeg en italiener, som selv etter over tjueto år i Norge, aldri skjønte seg på norske kvinner. Han skjønte aldri hvorfor den tjueto år yngre damen på bomstasjonen, takket nei da han ba henne ut. Hun hadde da både smilt og kommet borti hånden hans da hun ga ham femkroningen tilbake? Eller den unge frisørdamen som

klenget seg innpå ham da hun beveget seg rundt ham for å klippe håret hans? Hun ville da vel holdt avstand, hvis hun ikke var interessert? Denne mannen var italiener, han bodde over tjueto år i Norge før han døde. Han var en sosial person, godt integrert, jobbet, betalte skatt og snakket norsk. Allikevel forsto han seg aldri på vår rett til å gå ut, kle oss lettkledd, drikke alkohol, flørte. For deretter å ha krav på å bli hørt og respektert, dersom vi har lyst til å gå hjem og legge oss. Alene.

Man skal selvfølgelig ikke dømme alle ut fra en. Og heller ikke beskyldte alle utenlandske menn for å oppføre seg dårlig ovenfor kvinner. Men vi må allikevel ta signalene fra Sverige og Køln på alvor. Vi må ikke la likestillingen vi har kjempet fram gjennom tiår, gå tapt på grunn av vårt ønske om å forstå og forsvare andres kultur. Det er allerede nok av etnisk norske menn som ikke respekterer oss. Det viser overgrepstatistikken, russe-overgrepene, «venne»voldtektene, uvelkommen trakassering og klåing på kvinner, enten vi er på jobb, ute på fest, eller hjemme i vårt eget soverom.

Det blir vanskelig når de av oss som både er feminister og innvandrervennlige, brått ser at to gode formål kolliderer. Men vi kan ikke ha et lovverk for norske menn, og et annet for våre nyankomne. Og vi kan ikke sitte stille i båten og håpe på at stormen går over. Det kan isteden fort føre til at den synker.

Vi må lære de nyankomne hva vi forventer av dem, vi må sette krav, og vi må definitivt ikke lukke øynene dersom de ikke overholder reglene våre. Gjør de det ikke, må de straffes, fjernes fra det offentlige rom, fengsles, evt. sendes ut av landet. Og når vi sender de nyankomne på kurs, kan vi gjerne invitere med både guttene i årets russekull og den klåfingrede julebordssjarmøren som tror han er guds gave til jentene. ••

XORD .no				UT-VALG	STRØM DIKT		FOR-TÆRES		FOR-NEMME	VARM
→									↘	
BØNN						SLAG BRØD-SLAG				
TOPP-KORT	↓	AVKOM	BRUK HODET!	STØTTE LØSE-MIDDEL				KRØLL-ALFA GOD MATFISK		
DIE						KULØR SPISE				RO-BUSTE
HINNEN							TYSK BY BANN-LYSER			
KRATT	TELE-GRAFIST VÅKNE						KLOKKEN LØFTE-MASKIN			
↳				BÅT BILHUS				ORDNE SENGEN MIDTRE		
GRYPE			↘			←			↙	
MEN-NESEKELIG						KAFFE-MERKE REST			PRON.	
TITTE-KASSE										
↳		LEVER SPISS			VENDTE OM ALENE					
STAT							DRAPERER GRAVE			NAVNE-DAG 27.06.
VINYL-PLATE			SVINERI MÅL							
IDRETTS-UT-ØVEREN										
JAKKE-DEL					LAM-MELSE					

Kryssord & Sudoku

Det er vinter og hva er vel da bedre enn å sitte inne i en varm stue eller med en kaffekopp rundt kjøkkenbordet og løse vårt kryssord og sudoku. Er du heldig og blir trukket ut, vinner du Flax-lodd som kan gi gode gevinster.

Tre vinnere av kryssord får fem Flax-lodd hver, og i tillegg deler vi ut fem Flax-lodd til tre vinnere av sudoku.

Innsendingsfrist: 15. april 2016

Adresse: TIBE, postboks 473, 6401 Molde

Merk konvolutten med Kryssord nr. 1-2016 eller Sudoku nr. 1-2016.

Lykke til!

LØSNING KRYSSORD NR. 4, 2015

						S	V		
						U	B	E	T
						T	E	N	O
						N	B	R	E
↓	V	I	N	T	E	R	E	N	↓
V	A	N	E	N	I	S	E	L	E
I	N	S	T	A	L	L	E	R	E
N	E	E	T	K	L	E	M	↓	S
						H	E	I	S
						E	R	P	O
						F	A	N	G
R	A	V	L	P	A	G	↓	I	
						D	E	P	O
						T	E	R	V
						F	E	R	I
						S	E	I	E
						R	E	T	A
M	E	N	E	T	E	L	E	N	E

VINNERE NR. 4, 2015

Kryssord:

Tor Løchsen, 3518 Hønefoss
Anne Lise Samuelsen, 4846 Arendal
Egil Margido Aasheim, 3270 Larvik

Sudoku:

Siv Wulff, 6590 Tustna
Torunn Børresen, 3732 Skien
Øystein Stakland, 5531 Haugesund

Vi gratulerer!

Jeg har løst det!

Fyll ut kontaktinformasjonen din nedenfor og kryss av.

Navn _____

Adresse _____

Postnr./Sted _____

☐ KRYSSORD

☐ SUDOKU

4						1		3
	3		5		4			
	7				2			6
			2		6	9		1
	4	6				8	2	
9		5	1		8			
2			7				1	
			8		1		3	
7		8						5

2					1		3	9
	8				9			
				2		1	5	
3		2			8			
	9						8	
			7			2		4
	5	9		4				
			1				7	
	7	3		8				6

Lett

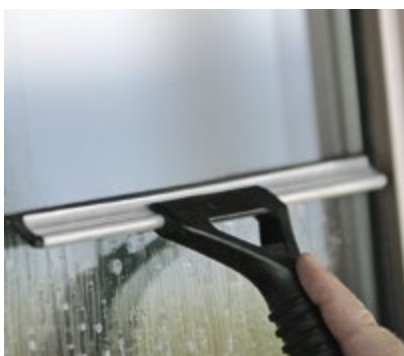
Middels

Polen populært reisemål

Rimeligere reiser finner du dersom du velger Polen, en av mange nordmenns favoritter i 2016.

–Det er fortsatt svært billig for nordmenn å feriere i Polen. Her er det nydelige, lange sandstrender i nord, bra service, mye kultur og billig shopping. I tillegg ligger Polen såpass nært, at en barnefamilie kan kjøre bil dit. Mange kombinerer turen til Polen med Tyskland, Sverige eller Danmark. Slik kan mor dra på spa i Sopot, mens barna får tilfredsstilt sine ønsker på Legoland, sier Aud Bengtsson, marketing manager i Sembo. ••

Vindusvask i minusgrader

Vintersolen har festet grepet og vi ser at vinduene trenger vask. Ute er det 10 kuldegrader. – Ikke noe problem. Sprit vil gjøre vasken til en lek.

Man må ikke vaske vinduer med vann om vinteren. Det er spritbaserte produkter som gjelder. Bruk ublandet spylervæske, rødsprit på sprayflaske eller Blårens. ••

Kilde: IFI

Parkett eller laminat?

Med det blotte øyet er det nesten umulig å se forskjell på et laminatgulv av god kvalitet og et tilsvarende parkettgulv. Men forskjellene i egenskaper kan være store, og gulvtypene er til dels egnet til ulik bruk.

Et laminatgulv og et parkettgulv kan se klin like ut. De kan ha samme lengde og bredde, lik farge og likt mønster, samme glans og type struktur og tekstur i overflaten. Men de har ulike egenskaper. Derfor kan de være egnet til helt ulikt bruk. Det ene er nødvendigvis ikke bedre enn det andre. Hvilket gulv som passer best, avhenger av hvilke krav du stiller og hvilke

egenskaper du vil prioritere.

Et laminatgulv kan blant annet oppleves som hardere og kaldere enn et parkettgulv. Med parkett får du mykhet og varme. Et laminatgulv på sin side er mer slitesterkt og krever mindre vedlikehold enn et parkettgulv. Det gjelder å finne ut hva som er viktigst for deg. ••

Kilde: IFI

Lettere å få støtte til energioppgradering

Fra nå av kan du få penger tilbake fra Enova om du oppgraderer boligen din til dagens energistandard.

– Vi gjør det enklere på to måter. For det første blir støtte til oppgradering av bygningskroppen en del av Enovatilskuddet. Det betyr at du får tilskudd etter at tiltaket er gjennomført, og at du slipper å søke på forhånd. For det andre åpner vi opp for at flere oppgraderingsprosjekter kan få støtte. Mens man tidligere måtte oppgradere til passivhus- eller lavenerginivå for å få støtte, er det nå nok å oppgradere til dagens energistandard, sier markedsdirektør Audhild

Kvam i Enova.

Har du gjennomført en oppgradering opptil dette nivået i løpet av de siste 18 månedene, kan du ha rett til hele 100.000 kroner. De som er enda mer ambisiøse og oppgraderer til lavenerginivå eller passivhusnivå, kan få henholdsvis 125.000 kroner og 150.000 kroner i tilskudd.

Målet med endringene er å få flere bolig-rehabiliteringer til å inkludere energioppgradering. ••

Ta i bruk medlemskortet - spar penger

I disse dager sendes det ut nye medlemskort til alle våre medlemmer.
Benytt deg av dine medlemsfordeler og spar penger.

Samtidig som medlemskortet er på vei i posten, sitter mange med selvangivelsen sin. Nå har du en god anledning til å få oversikt over din privatøkonomi. Kanskje hadde du som nyttårsforsett å bli flinkere med penger i år, slik at beløpet på sparekontoen blir noe høyere? Som medlem i boligbyggelaget har du et godt utgangspunkt for å oppnå det. Du har nemlig tilgang på en rekke gode avtaler og tjenester i kraft av at du er medlem. Nordmenn bruker omlag 70 milliarder i året på interiør og oppussing av boligen sin. Derfor er mange av fordelene boligrelatert. Som medlem kan du kjøpe maling, interiør, planker, verktøy og mye mer – alt til en rabattert pris som du også kan opptjene bonus på.

SELVANGIVELSEN

En gang i året er det ekstra enkelt og du bør ha ekstra fokus på å sjekke din økonomiske situasjon. Det kan være naturlig i forbindelse med selvangivelsen. Samtidig gir det deg mulighet til å se tilbake på fjoråret, og om det har vært en endring som du er fornøyd med. Mye av de

økonomiske faktorene vil det være utfordrende å endre på kort sikt, men noe er veldig enkelt.

Som nevnt – det å være aktiv med bruk av medlemskortet når du handler, gir deg enkel både rabatt og bonus på varer du uansett skal kjøpe. De som har bil har bilen på «EU kontroll» annet hvert år. De fleste har kontroll av sine tenner hos tannlegen en gang i året. Dette er noe vi gjør for å være sikre på at henholdsvis bilen og tenner er i orden. Sjekk om din personlige økonomi også er i orden, en gang i året. Du kan gjøre det nå som både selvangivelsen og medlemskortet kommer. Er den personlige økonomien i orden kan målet være at du skal ha spart så mye på bruk av kortet at tannlegen eller «EU kontrollen» blir gratis.

FORSIKRING

Både medlemmer som bor i et borettslag og alle andre med bolig, har behov for skadeforsikring. Og gjennom boligbyggelaget kan du som medlem få tilgang til en god avtale. Når du først har fokus på økonomien, kan det være naturlig å ta

en sjekk om du er riktig forsikret. I løpet av et år endrer verdien på gjenstander seg. Boligen kan ha økt i verdi fordi du har bygget på eller satt opp garasje, eller du kan ha kjørt flere kilometer med bilen enn avtalt. Dette kan være et godt tidspunkt for å ta en forsikringsgjennomgang med ditt selskap, slik at du vet at du både er rett forsikret og har riktige vilkår.

HØY TIMELØNN

Vær smart du også og les medlemsbrosjyren du får i posten. Bruker du en halvtime på å orientere deg om medlemsfordelene, og en halvtime til på å gjennomgå de ulike avtalene som du kan spare penger på slik som for eksempel forsikring, får du rask en timelønn ingen kan matche. ••

KRISTIAN JEKSRUD
CONTROLLER, BBL PARTNER AS

Spisestuestol Skandia Junior
Design: Hans Brattrud

 fjordfiesta
www.fjordfiesta.com

Stor interesse for Eikrem-boliger

Det er jevnt salg av leiligheter i Tiriltunga Borettslag i Eikrem Panorama. Megler Evy Strømme i Garanti forteller at det var mye folk til stede da det ble arrangert visningsdag 23. januar, og ny visningshelg vil bli holdt i mars.

✂ OVE RØDAL 📷 ESPEN ISTAD

▲ Alle foto: Vestvendt leilighet i 5. etg (C5-01).

– Men vi blir gjerne med på enkeltvisninger for folk som vil se på ledige leiligheter, sier Strømme.

De største leilighetene i borettslaget er solgt, men det er mange flotte boliger ledige mellom 78 og 104 kvm. Likt for alle er at de har flott utsikt og godt planlagte løsninger.

– Det er flere som har gitt tilbakemelding om at de vil kjøpe leilighet, andre ønsker å se på hva som er ledig og noen har en litt lenger horisont for kjøp, sier Evy Strømme.

Til sammen har Tiriltunga 84 leiligheter av ulike størrelse. C-blokka er innflyttet og nesten alle leilighetene der er solgt. Neste innflyttingsrunde er i B-blokka i mars, mens A-blokka og de siste leilighetene i B-blokka er innflyttingsklar fra april og utover i juni. ••

Nøkkelrolle for Eikrem Panorama

En fotballspiller i MFK fungerer best med en ball i luften. Ingeniør og takstmann Arnt Einar Sandnes fra Skjevika på Hjelset har en arbeidshverdag med mange baller i luften, og stortrives med det. Han har en nøkkelrolle for Eikrem Panorama.

✍️ OVE RØDAL

38-åringen har fått mye skryt av de som allerede har flyttet inn i Tiriltunga Borettslag. Koordinering og logistikk er områder han behersker til fulle!

– En av mine oppgaver er å holde nær kontakt med alle kjøpere, følge opp at de har fått alle tilpasninger de ønsker i ulike rom og utstyrsleveranser, at innflyttingen skjer på en best mulig måte og til rett tid, sier Sandnes.

Til daglig har han kontor i 5. etasje i Romsdalsgården, der de ansatte i Hammerø & Storvik holder til. Utsikten vestover mot kirke og Molde sentrum er det lite å utsette på, og fantastisk utsikt er også et av de beste sidene ved prosjektet i Eikrem Panorama.

LANGE ARBEIDSDAGER

Det er ikke så ofte han er på kontoret. Han er stadig på farten rundt på ulike prosjekter.

– Dette er ingen 9 til 4 jobb. Det går med en del kvelder og helger til å hjelpe private kunder. Mellom 80 og 90 prosent av kjøperne av leilighet i Tiriltunga Borettslag har tilvalg til standardleilighet, som parkett, kjøkken, bad, flis og farger.

– Dette har gått veldig greit. Kjøperne har fått god tid på seg til å velge endringer, bortsett fra badene som er bygd som moduler og krever raskere avklaringer om tilvalg, forteller Sandnes, som i flere av sine roller framstår som en nøytral aktør for de ulike parter i prosessene som skjer.

VARIERT PRAKSIS

Sandnes har en variert praksis i ulike firmaer siden han tok yrkesskole i Fræna i 1994 og startet hos Kleive Betongbygg i 1996. Fra 1999 til 2007 jobbet han som mellomleder ved byggeprosjekt

for Byggefirma Rune Toven AS. I 2007 gikk turen til Ålesund og utdanning som fagtekniker/ingeniør. I 2012 ble han ansatt hos Hammerø & Storvik. De to siste årene har svært mye tid gått med til prosjektet på Eikrem. I tillegg leder han flere andre utbygginger og jobber mye med takstarbeid, uten at det har gjort ham stresset. Sandnes utstråler en tillitvekkende ro uansett oppgave han skal utføre.

GOD FLYT

Innflyttingen av den første blokka, blokk C, gikk prikkfritt unna. Kundene fikk sin faste flyttedag, og i forkant hadde Sandnes hatt ulike befaringer med entreprenøren for at alt skulle være best mulig forberedt før kunden startet flyttesjauen.

– Det er alltid ting som må endres og justeres, enten det gjelder maling, fliser og dører.

Entreprenøren hadde gjort en flott jobb på forhånd, noe som gjorde jobben lett for meg. Jeg har bare fått gode tilbakemeldinger fra kjøperne etter innflyttingen. Kvaliteten på materialer og utførelse er topp og utsikten helt fantastisk fra hver enkelt leilighet.

25. februar er det ferdigbefaring i samband med innflytting av blokk B. De fleste av de 33 leilighetene flyttes inn 7. til 10. mars, bortsett fra noen i nederste, vestre del. Leilighetene der flyttes inn samtidig med at blokk A helt vest tas i bruk i juni. Hele borettslaget får 84 leiligheter.

ENDRING GA ET LØFT

Sandnes er veldig fornøyd med den pausen som tatt for noen år siden, da prosjekt ble revidert. Boligene i B-blokken ble trukket lenger bak og det ble plass til et unikt fellesområde i 3. etasje, en grønn oase med benker og beleg-

ningsstein til bruk for alle i borettslaget.

– Resultatet ble mer luft og enda bedre utsikt fra alle boligene. Endringene kunne ikke vært mer vellykket!

FULL FART PÅ ENEBOLIGFELTET

Ingeniøren er også sterkt involvert i arbeidet med infrastrukturen med veg, vann og kloakk til tomtefeltet som skal romme eneboliger/tomannsboliger. Arbeidet er helt i rute. Samtidig fullføres alle detaljer i vegforbindelsen opp til Olav Oksviks Veg.

– Tomtefeltet blir meget bra, med høy utnyttelsesgrad og fin utsikt. Kjøperne står helt fritt til å velge boligløsning så lenge de holder seg innenfor godkjent utnyttelsesgrad.

HARMONISK HELHET

Sandnes har også stor tro på den videre ut-

▲ En meget viktig person for alle parter i utbyggingen av Eikrem Panorama, ingeniør og takstmann Arnt Einar Sandnes, her på kontoret sitt i Romsdalsgården, hvor Hamnerø & Storvik har sin base.

byggingsframdrift for Eikrem Panorama, med gradvis lavere bygninger. Det vil gi en mest mulig harmonisk helhet.

– Jeg må få skryte litt av Molde kommune også. De har vært flinke i byggesaksbehandlingen og jobbet hardt for kortest mulig ventetid på godkjenning av søknader. ••

▲ Oversikts-Illustrasjon av barnehagen på Jendem, Mobarn Lyngen barnehage.

Bygggestart for Mobarn Lyngen

Om mindre enn ett år vil det myldre av småbarn i alderen ett til fem år noen steinkast øst for dagens Jendem skole. Går alt som planlagt vil Mobarns 12. barnehage, Mobarn Lyngen barnehage, stå klar rett over årsskiftet 2016/17, med fire avdelinger og plass til 72 barn ved full utnyttelse. Fra barnehagen blir det vakker utsikt mot Jendemsfjellet.

▲ Prosjektleder for Mobarn Lyngen barnehage på Jendem, Svein Ivar Byttingsvik fra MOBO, er fornøyd med at grunnarbeidet er godt i gang. I bakgrunnen gravemaskinkjører Espen Eikrem hos maskinentreprenør Odd Småge AS.

– Det blir en flott barnehage, med et arkitektonisk særpreg.

Det sier Svein Ivar Byttingsvik fra MOBO, innleid av Mobarn som prosjektleder for Mobarn Lyngen barnehage, der grunnarbeidet nå er godt i gang.

– Prosjektet er kostnadsregnet til 40 mill. kroner inkl. mva. Arkitekt er Asbjørn Bua i Arkitektkontoret BBW. Han har tegnet prosjektet i nært samarbeid med Mobarn, opplyser Mobarns barnehagesjef, Marie Løkvik.

Det ble gitt gravetillatelse i midten av januar, og i slutten av januar ble det sendt søknad til Fræna kommune om igangsetting/bygging. Det meste er avklart på forhånd, og det forventes en rask behandling i kommunen med påfølgende oppstart av betongarbeider i midten av februar.

– Målet er at barnehagedriften starter 2. januar neste år, sier Byttingsvik. Byggmester Jan Ukkelberg AS er totalentreprenør for barnehagen. Byttingsvik opplyser at gravearbeidet på

den sju mål store tomte startet 18. januar i regi av maskinentreprenør Odd Småge. Det er mye masseforflytning av myr og jord og pålegging av bærelag som skal gjennomføres.

– Barnehagen er tilpasset tomte. Hele bygget blir på ett plan, forteller Løkvik. Hun sier at det er stor byggevirkosomhet av nye boliger i området, både i Fræna og Aukras fastlandsdel og at behovet for barnehageplasser er stort.

– Det er ingen tvil om at dette er et område hvor innbyggertallet vil øke i årene som kommer. Alt ligger til rette for at barnehagen blir meget ettertraktet.

Fra før er det to andre barnehager i området, Jendem barnehage i Fræna og Bergetippen barnehage i Aukra. Byttingsvik hadde jobb i Aukra kommune da Bergetippen ble bygd og var prosjektleder for denne barnehagen. Nylig kunne han også avslutte oppdraget med et meget vellykket prosjekt i Averøy, der Mobarns 11. barnehage nå er i drift, Mobarn Panorama.

– Mobarn Lyngen barnehage får en grunnflate på 825 kvm, om lag det samme som for Mobarn Panorama. Bare med den forskjell at alt nå blir på en flate. Rundt bygget kommer det grøntområder og tilrettelagte lekesoner. Det blir et stort atrium med gode lekeapparater og i tillegg et romslig uteareal med mange aktivitetsmuligheter. Det bygges en personalfly i midten og to avdelinger på hver side.

– Dette skal bli et godt tilbud for barna, og med barnehagens plassering like ved barne-skolen ligger det godt til rette for en smidig overgang mellom barnehage og skole, sier Mobarns barnehagesjef.

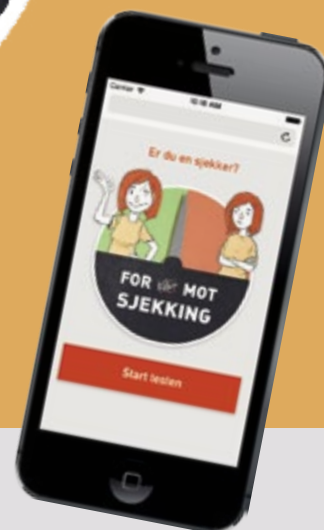
Hun opplyser også at det blir utlyst suppleringsopptak i Fræna kommune til høsten. Foreldre som ønsker plass til sine barn kan da søke til Mobarn Lyngen barnehage.

Mobarn har fra før tre barnehager i Fræna; Mobarn Hauglia, Mobarn Dalelia og Mobarn Sylte og Malme. ••

Er du for eller mot sjekking?

Ta vår uformelle test på
www.forsikringssjekken.no/mobo

Forsikring for medlemmer har alle forsikringer du trenger.

Medlemspriser

Personlig rådgivning

Rask respons

Ønsker du et uforpliktende tilbud ring 03712 eller sjekk www.forsikringformedlemmer.no

I samarbeid med Vardia Insurance Group ASA

▲ To nye meglere hos Garanti, Grete J. Heiseldal og Thomas Tangen.

To nyansatte hos Garanti

Besøker du Garanti Eiendomsmegling i Strandgata 5 vil du treffe to nye medarbeidere. Nylig begynte Grete J. Heiseldal og Thomas Tangen i megleravdelingen og har fullt opp å gjøre med boligsalg.

✍ OVE RØDAL

Grete M. Heiseldal er utdannet jurist og gift trebarnsmor som har bodd på Jendem siden 2008. Hun kom flyttende fra Bergen, men kommer opprinnelig fra Brattvåg på Sunnmøre.

– Før jeg begynte hos Garanti var jeg adm. leder i Møre og Romsdal Indremisjon, forteller Heiseldal.

Hun begynte i 60 prosent stilling i Garanti 4. januar og er nå en av tre med juristbakgrunn i avdelingen. De to andre er daglig leder Jan Egil Fornes og fagansvarlig Kjell Stian Julnes.

– Jeg har en variert og interessant jobb, der jeg også får god bruk for min fagbakgrunn som jurist i jobben som eiendomsmeglerfullmektig. Jeg treffer mange kjekke folk, ikke minst på de mange visningene jeg deltar på, sier Heiseldal.

Thomas Tangen er også nyansatt i Garanti. Han ble født i Oslo, er oppvokst i Hedmark og er utdannet eiendomsmegler fra Universitetet i Nordland (Bodø). Tidligere har han revisorutdannelse fra Høgskolen i Hedmark. Nå har han tittelen eiendomsmeglerfullmektig. Det

kreves to års praksis etter utdannelsen for å få tittelen eiendomsmegler.

Tangen kjenner Molde godt. Han bodde her fra 1986 til 1992, og var DJ, programmedarbeider i radio og jobbet også i hotell- og restaurantbransjen.

– Det var en kjekk tid med god relasjonsbygging som jeg nyter godt av nå som jeg er tilbake. Jeg trives veldig godt i Garanti, med kjekke kolleger og mye å gjøre. Akkurat nå har jeg til sammen 11 oppdrag, sier Tangen, som ikke har noe imot intense arbeidsdager.

Tangen har en luftig hobby. Han er medlem av Hedmark Flyklubb og det betyr også at det blir flyturer i regi av den lokale klubben i Molde. Så når du hører lyden av et propellfly over Årø lørdager kan det være Tangen som sitter bak spakene for å slippe ut fallskjermhoppere! ••

I borettslag i 65 år

Gerd Gundersen (96) har bodd i den samme leiligheten i Åsasgate 1 på Gimsøy siden familien flyttet inn i 1951 - for 65 år siden.

– Vi flyttet fra et gammelt hus på Lagmannshøgda som var uten bad. Det var ren luksus å flytte inn i firemannsboligen her. Vi var kjempefornøyde med leiligheten, og det er jeg ennå, sier Gerd.

I 1951 var innskuddet for leiligheten 2.500 kroner, og husleien var på 90 kroner i måneden - det var mye penger den gangen.

– Det var skog rundt oss, og det gikk kuer her ute den gangen, minnes

Gerd. – Og veiene var ikke gode. Vi gikk langs pløgslene den første tida.

Men utviklingen på Gimsøy gikk fort. Skoe bygde forretning på nabotomta. Der var det kolonial, bakeri, blomsterbutikk, sjokoladeforretning, jernvare og utsalg for Andelsslakteriet.

– Alle handlet i nærbutikken. Bodde en i nærheten, var det ikke snakk om å handle andre steder enn hos Skoe. ••

REISTAD
CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85
Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir vi MOBO medlemmer og borettslag rabatt på våre fra før rimelige priser.

VI UTFØRER ALLE TYPER RØRLEGGERTJENESTER

- Rørleggerservice
- Bolig og industri
- Bad med 10 års garanti
- Tegning/prosjektering
- Flislegging
- Varmepumper/gulvvarme

vvs-team as
Bademiljø
BEST PÅ BAD

Tlf. 71 21 53 90 / 91 36 01 20

Verftsgata 8, 6416 Molde • post@vvsteam.no • www.vvsteam.no

9 av 23 tomter i Eikrem Panorama solgt

Daglig leder hos Garanti, Jan Egil Fornes, er godt fornøyd med salget av eneboligtomter i Eikrem Panorama-feltet. 9 av til sammen 23 tomter av ulike størrelse og arrondering er nå solgt, og nye salg skjer jevnlig.

✎ OVE RØDAL

– Alle tomtene byr på flott utsikt. Foreløpig er det en del familier som har kjøpt tomt, samt noen lokale boligutbyggere, sier Fornes.

Grunnarbeidet med vann, veg og kloakk vil trolig være avsluttet i løpet av første kvartal i år.

– Kjøperne har stor valgfrihet. De kan velge husleverandør og vil nyte godt av den høye utnyttelsesgraden på 35 prosent inkludert garasje, boder, uthus. Parkeringsareal er eksklusivt. Så her er det tre ord som gjelder, Drøm, Bygg-Bo, sier Fornes med et smil.

– Tomtekjøpene står fritt i hvordan de vil ut-

nytte tomten, så lenge det ligger innenfor den fastlagte utnyttelsesgraden og høyde. Tomtene varierer i størrelse fra 443 kvm. til 1.062 kvm. De fleste har et areal mellom 500 og 700 kvm. Prisene varierer mellom 1,45 mill. til 2,15 mill., opplyser Fornes.

Tomtene ligger lett tilgjengelig med kort veg til flotte turområder, golfbane og Katthola. Det er 3 kilometer til Tusten og 8 kilometer til Skaret Skisenter. Til sentrum av Molde er det kun 5 kilometer.

Adkomsten til tomteområdet blir fra Olav Oksviks veg på nordsiden av Eikremsvingen. ••

**DU HAR FREMDELES TID
TIL Å REDDE LIV!**

**SEND SMS «FLUKT» TIL
2434 OG GI 200 KRONER!**

Vi står overfor den største humanitære katastrofen i Europa siden krigen. Barna på flukt lider. Mange er sultne, redde og syke. Vi møter fortvilte foreldre som er redd for at barna deres ikke skal klare seg en dag til. Redd Barna er tilstede og redder liv, men vi trenger din hjelp til å redde flere.

Redd Barna

MODERNE OG EFFEKTIV KOMMUNIKASJON

Treffer kundene hele døgnet.

Les mer på: www.tibe.no/molde

KLAPPET & KLART: LIKE ENKELT SOM NYTTIG

For deg som ikke vil, kan eller har tid, har vi avtale med håndverkere som tar hele jobben for deg.

Dette er like enkelt som det er nyttig enten du har et stort eller lite byggeprosjekt på gang. Legge gulv? Fikse taket? Etterisolere? Sette inn nye dører eller vinduer?

Kontakt oss og ta en prat om prosjektet ditt.
Vi sørger for en befaring, et komplett tilbud og at jobben blir gjort.

Snakk med oss om Klappet & Klart.

Elnesvågen
Tlf. 71 26 63 00

Eide
Tlf. 71 29 97 70

Molde
Tlf. 71 25 08 00

Vestnes
Tlf. 71 18 88 20

xl-bygg.no